

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

PRENUMERATA: Argentinoje 50 Arg. paų metams
Urugvajuje 5 Urugvajaus pesai
VISUR KITUR 3 Am. dol.
ADRESO pakeitimas veitul. RASTUS ir prenume-
ratas siųsti: Casilla de Correo 303, Buenos Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
SPAUSTUVŲ: c. José León Suárez 5684, Buenos Aires
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nr 551642

6 JAN 31 1958
FRANCOIS...
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nro. 216
SEMANARIO LITUANO, FUNDADO en el AÑO 1927
DIRECCION, REDACCION y ADMINISTRACION:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires.
DIRECCION POSTAL: Casilla de Correo 303, Bn. Aires.

N 1081 * BUENOS AIRES, KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO 7 D., 1957 METAI — JUEVES, 7 de NOVIEMBRE de 1957. * METAI (AÑO) XXIX

CONMEMORANDO EL DÍA DE LA NACIÓN HERMANA LETONIA

Después de luchas continuas y levantamientos contra el régimen zarista ruso, la República Democrática de Letonia ha surgido como la nación libre e independiente el 18 de Noviembre de 1918. Reconocida por todas las potencias Letonia forma parte del Consejo de la Liga de Naciones y su Estado era ejemplar.

Letonia está situada en la costa del Mar Báltico y ocupa superficie de 65,791 kilómetros cuadrados, con aproximadamente de 2,100,000 habitantes en 1939. Los antepasados de los letones durante los últimos 6,000 años, por lo menos, según los testimonios arqueológicos habían vivido en el mismo lugar. Como sus vecinos y hermanos lituanos, los letones por su origen no pertenecen ni a los eslavos ni a los germanos, pero forman el grupo étnico Báltico; tienen su propio idioma que es la rama más vieja de los idiomas Indoeuropeos y no se asemejan a los idiomas germanos o eslavos.

La Asamblea Constituyente de Letonia, — igual como de Estonia o Lituania — promulgó la Ley de la Reforma agraria, según la cual las grandes propiedades rurales fueron divididas y Letonia se convirtió en el país de campesinos pequeños y medianos con 275,698 propietarios rurales. Su nivel de vida ha sido elevado. Los agrónomos, contratados por las cooperativas campesinas, visitaban cada chacra dando sus consejos. La industria propia también floreció en Letonia independiente.

La educación primaria era gratuita y obligatoria. La octava parte del presupuesto nacional se dedicaba enteramente a la educación. La Universidad de Letonia en Riga era centro reconocido de estudios y de investigaciones.

La Unión Soviética ha quebrado todos sus convenios firmados con Letonia, igual como con los otros Estados Bálticos. El ejército de la URSS ocupó Letonia el 17 de Junio de 1940.

El presidente de Letonia, Dr. Karlis Ulmanis, fué puesto bajo vigilancia e internado en su domicilio. Una llamada telefónica desde Buenos Aires que hizo a él un familiar, recibió esta constatación de una voz desconocida: "El presidente no puede decir nada ni contestar nada"...

Poco tiempo después el presidente y muchos altos funcionarios del gobierno eran deportados a la URSS, junto con otros 290,000 habitantes de Letonia.

Los hermanos letones, dispersos en todo el mundo libre, igual como estonianos y lituanos, no cesarán de luchar por la independencia de su Pátria. La prensa mundial y las tribunas de parlamentos se aprovechan para el noble fin de la libertad.

La colectividad letona en la República Argentina conmemora el 39º aniversario de la declaración de la Independencia de su Pátria el 16 de Noviembre a las 19 horas en la sala del Club Montañés, J. Newberry 2818, Bs. Aires, invitando a todos connacionales y a los representantes de otras naciones oprimidas por el mismo agresor a concurrir.

FIZIKOS IR CHEMIJOS LAUREATAI

Svedijos Moksly Akademia Nobelio Fondo 1957 metų Fizikos Premija paskyrė Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikiančius mokslininkams kiniečiams: Prof. Tsung Dao Lee ir Prof. Chen Ning Yang.
Siemtinė chemijos premija paskirta Anglijos mokslininkui profesorui Aleksandrui Todd.

Sveicinam Brālu Tautu 39 Gadejas Neatkarības Svētkos

Latvijas Nepriklausomybės Paminklas ir Rygos miesto vaizdas nakties metu, kur 18. XI. 1918 m. tapo paskelbta mūsų brolių tautos nepriklausomybė. Latvija rubežiuojasi su Lietuva, Lenkija, SSSR., Estija ir Baltijos jūromis Latvija, kaip lygiai Estija ir Lietuva, yra Okupuotos sovietinio imperializmo ir vieningai kovoja dėl jos išlaisvinimo.

„SPUTNIK II“ SATELITAS

SVERIA PUSĖ TONO
Naujomis jėgos priemonėmis Sovietų mokslininkai 3. XI. 57 iškelė savo orbiton ir paleido antrą dirbtinį žemės palydovą „Sputnik II“, sveriantį 500 kilogramų, kurio ilgis siekia 10 metrų.
1,500 kilometrų aukštumoje skrenda po 29,000 km. per valandą. Visur aiškiau matomas negu „Sputnik I“, skrendantis jau antras mėnesis.
„Sputnik II“ turi ir kelevį. Tai didžiulė, 18 kilogramų sverianti kalė „Laika“ (lojikė), „įreiminta“ į specialius rūbus ir paruošta nusileidimui su parašutu. Kaip „Laika“, taip „Damka“, „Limončik“, „Kudriavka“ ir daug kitų sunų turi stratosferinių skraidymų praktikas.
Sovietai pasirošę skraidyti visą eilę „Sputnikų“. Sekanti kelionių į mėnulį bandymai bus daromi su žmonėmis.

SUZEISTAS LIETUVOJ GIMĖS IZRAELIO MINISTERIS

Izraelio parlamente (kneset) posėdžiaujant ministeriams 29. X. 1957, 25 metų amžiaus Moshe Ben Yaakov Duck, neseniai paleistinis iš Jeruzalės psichiatrinės ligoninės, sviedė jo padirbtą bombą. Sužeistas Izraelio valstybės kūrėjas premjeras David Ben Gurion, susisiekimo ministeris Moshe Carmel, Kijeve prieš 48 metus gimusi užsienio reikalų ministrė Golda Meier ir religinių reikalų ministeris Moshe Shapiro, kuris tuoj tapo operuotas.
„La Prensa“ 30. X. 57 skelbia: „Shapiro naciū en Grodno, Lituania, haec 55 años“. (Šapiro gimė Gardine, Lietuvoje, prieš 55 metus).

ARGENTINOS GYVENIMO NAUJIENOS

Prezidentas dalyvavo saliečių kongrese

Spalio 31 yra Argentinos Saliečių Diena. Jau 22 metai, kaip Deltos gyventojai tą dieną turi savo kongresą, bet šie yra pirmieji metai, kuomet Saliečių Die nos iškilnėse dalyvavo valstybės prezidentas.

Saliečių kongresas įvyko saloje Laura, kurį atidarė gen. P. E. Aramburu.

Pastebėtina, kad Deltos salyno ūkininkų tarpe yra gana daug lietuvių. Yra mūsų tautiečių, kurie tapo išrinkti į saliečių kooperatyvų valdybas.

Didelis gaisras „Critica“ spaustuveje

Buenos Aires vakarinio dienraščio „Critica“ spaustuveje 28. X. 57 buvo kilęs gaisras, nuo elektros motoro kibirkščių.

Nors skubiai atvykę gaisrininkai gaisrą greit likvidavo, bet liepsnos spėjo sugadinti vieną \$10,000,000 vertės spausdinamąją mašiną ir keliolika laikraščio popierio ritinių.

—Argentinose vidurinėse ir aukštesnė mokyklose atostogos tęsis nuo 29. XI. 57 iki sekančių metų kovo mėnesio.

—Argentinon atskrido Švedijos Atominės Energijos mokslininkų komisijos atstovas, Dr. Tor Ragnar Gerholm. Jį šion šalin delegavo JTO švietimo, mokslo ir kultūros skyrius.

—San Juan provincijoje keliolika mokinių susirgo polio (vaikų paraližė) liga. Sveikatos departamentas skelbia, kad dėl mokytojų apsilėidimo mokiniai nebūvo skiepyti Dr. Jono Salk išrasta vaistais.

—Santa Fe provincijoje, San Lorenzo vietovėje, viešųjų darbų ministerija pastatė modernią kėp požeminių aruočų grūdams saugoti. Jis tilps 20,000 tonų grūdų.

—Kordobos interventorius Valdez Kordobos miesto burmistru paskyrė Dr. Horacio J. Ferreyra, vieton atsistatydinusio inž. Emilio Olmos. Olmos atsistatydino dėl to, kad buvo priimti atgal ir darba 60 miesto transporto darbininkų, jo pašalintų už dalyvavimą 48 valandų „neoperonistų“ streike.

—Telefonų darbininkų streikas trūkęs 2 mėn., pasibaigė 6.XI.57. Ganta šeimos priedo pakėlimas \$150. Užtikrintas nepersekiojimas streikavusių darbininkų.

—Santa Fé mieste posėdžiaujantis Konstitucijos Reformų Kongresas, dėl kvorumo stokos, 5.XI.57 nutraukė posėdžius iki 14.XI.57. Jeigu atsiras kvorumo galimybės, pirmininkas galės sušaukti anksčiau.

—Urugvajaus teisėjas Dr. Dan te Sabini 1. XI. 57 atsisakė išduot Argentinai buvusį Buenos Aires provincijos Perono laikų gubernatorių Domingo A. Mercante, Martha Flora Mercante de la Greeca ir M. L. Francés.

Nužudė pinigų skolintoją

Tukumano provincijos mieste-lyje San Miguel suimti keli asmenys, įtariamai nužudyme senelės Maria Abraham de Melke, jos pačios kambary.

Melke skolindavo pinigus už didelius nuomščius. Be to ji seneniai testamentu paliko 4 milijonus pezų vietinės religinės žydų organizacijos valdybai.

—Buenos Aires universitetui testamentu paliko 300,000 dolerių New Yorko finansistas René Hugo Thalmann, 63 m. amžiaus, kuris 17. X. 57 iškrito ar iššoko iš 23 aukšto Delmonico viešbučio New Yorke. Po tiek pat paliko Anglijos universitetas Cambridge ir Oxford.

—Buenos Aires pramonininkų susirinkimas 5.XI. nutarė nuvažinti rūbų ir namų reikmenų kainas 10%.

—Aviacijos savaitė Argentinoje šiemet įvyks lapkričio 10 iki 17 dienoms. Atvyksta daug JAV. lakunų su moderniaisiais lėktuvais.

—Madrejonas, Salta provincijoje pradėjo veikti nauji naftos šaltiniai.

—JAV atstovas JTO, senatorius H. Cabot Lodge, atsakydamas į Sovietų atstovo A. Gromyko kalbą apie Kremliaus siūlomą „globą“ arabų tautoms pareiškė: Jeigu mes neužtarsime Sirijos, tai rusai ją prarys, kaip prarijo Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Louis B. Mayer, kinematografijos industrijos karalius, Metro Goldwyn Mayer bendrovės kūrėjas, sulaukęs 72 m. amžiaus mirė Hollywoode 29. X. 57. Buvo gimęs Minske. Su tėvais emigravo Kanadon ir Lietuvą turėdamas 2 metus amžiaus. Kinematografo industrijos srity men ir pelno atžvilgiu virš 40 metų griežė pirmą smuiką pasaulyje, indamas milijoną dolerių algos kas met. Jis padarė kino žvaigždėmis tūkstančius artistų, pradedant Greta Garbo, Clark Gable, Bery, Tracy ir baigiant William Powell, Barrymore, Crawford, Rooney, Taylor ir kitais. Turėjo kelių valstybių garbės ženklus. Jis palaidotas iškilmingiau, negu kokis nors karalius.

Liaudies Bažnyčios Kūrėjas puikiai pažįsta Lietuvą

Nuo spalio 21 iki lapkričio 3 d. Buenos Aires Luna Parke skaitė paskaitas Dr. Oswald J. Smith, 67 metų amžiaus, aukštasis, liesas, žilaplaukis Biblijos aiškintojas, kuris 1929 metais įkūrė „Liaudies Bažnyčią“ Kanados mieste Toronto.

Tos bažnyčios misijonierių višame pasaulyje yra 350. Bažnyčia turi 3,000 narių. Įgaliojimas Argentinoje Martin Durksen, gimęs Sevastopolyje vokiečių šūnus.

Dr. Smith yra geras kalbėtojas. Kalba angliskai. Vertėjai išverčia vietinių kalbon. Lietuvoje jis buvo 1923, 1925 ir 1932 metais ir puikiai prisimena Lietuvos valstybės vyrus.

Jis yra kelių knygų, 600 himnų ir daugelio filosofinių straipsnių autorius, turi žmoną, 3 sūnus ir 7 anūkus.

NOBELIO LAUREATAI NORI IŠGELBĖTI VENGROUS

Alžyro Orane 1913 metais gimęs Prancūzijos rašytojas Albert Camus, už žmogaus sąžinę tobulinančius savo kūrinius, laimėjo 1957 metų Nobelio Fondo Literatūros premiją 40,000 dolerių sumoje.

Tik Budayard Kipling tą premiją laimėjo 1907 metais, būdamas jaunesnis už šiemetinį laureatą, būtent, būdamas 42 m. amžiaus, o Camus būdamas 43.

Pereito karo metu, 1942 m., Camus parašė „Svetimšali“, 1947 metais pasirodė „Užkrečiamoji Liga“, 1951 — „Nerimstantis žmogus“ ir t. t.

Už Camus savo balsą pasiuntė iš New Yorko ir Akademijos narys Dr. Dag Hammarskjöld, JTO gen. sekretorius.

Camus, sykiu su Nobelio laureatu Francois Mauriac, 31. X. 1957 pasiuntė telegramą komunistiniam Vengrijos premjerui, Janos Kadar, pareiškdamas, kad juos labai stebina slaptas teismas prieš keturis Vengrijos rašytojus: Tibor Dery, Gyula Hay, Tibor Tardos ir Zoltan Zelk. Camus ir Mauriac reikalauja, kad teismas būtų viešas ir kad teismo salėn būtų įleidžiami užsienių spaudos korespondentai.

Albert Camus, 1957 metų Nobelio Fondo Literatūros Laureatas.

SPALIO SVENTĖ MASKVOJE BE MARSALO TITO

Spalio 7 revoliucijos 40 metų sukaktį Kremliaus vyriausybė mini su didžiausiomis iškilnėmis, net su nauju žemės palydovu paleidimu erdyesna. Maskvon suvažiavo Kinijos, Lenkijos ir viso pasaulio komunistų vadai, tik Tito diplomatiškai susirgo „Lunabago“ liga ir neatvyko Maskvon, nors jį kviesi buvo specialiai nuvykęs Chruščiovas, Bulganinas ir Vorosilovas.

Kad tęsti savo flirtą tarpe Rytų ir Vakarų, Tito Maskvon pasiuntė savo padėjėją, viceprezidentą Edvardą Kardelj su mažesnio rango palydovais.

Iš okupuotos Lietuvos ir kitų Pabaltijio šalių, Maskvon tapo atkviesi vyriausi okupantų tarnai.

PREZIDENTAS EISENHOWER VYKSTA PARYŽIUN

Paskutini kartą JAV prezidentas gen. Dwight D. Eisenhower buvo Europoje rugpjūčio mėnesi 1955, kuomet Zenevoje tarėsi su Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų valstybės vyrais.

Bet dabar planuojamas labai reikšmingas N. A. T. O. (Šiaurės Atlanto Tarybai) priklausančių 15 valstybių vadovų pasitarimas Paryžiuje, kuris bus didžiausias po I Pasaulio Karo Varsalyje įvykusio pasitarimo.

N. A. T. O. valstybių pasitarimas įvyks Paryžiuje apie vienuolika mėnesių gruodžio mėnesio.

—Sovietų Kompartijos gen. sekretorius ir faktinis diktatorius pareiškė, kad jeigu visas pasaulis priimtų Sovietų planą, tai karų niekuomet nebūtų. Veidmainys visiškai neprisimena, kad vien Lietuos, Latvijos ir Estijos pavergimui Kremliaus imperatoriai gimdo karus. Tautų smaugimui vykinti taiką nėra jokis kilnus darbas.

—Vašingtono vyriausybė steigia Ministeriją Mokslo Reikalams. Tiriama mokslininkų veikla. Optimistai tvirtina, kad amerikiečiai pirmiau pasieks mėnulį, negu rusai.

VISKO YRA — TIK ADATOS NĖRA

Vilniaus „Tiesa“ praneša apie tokį piliečio skundą: „Adata smulkus, bet labai reikalingas daiktas. Tačiau dažnai ir taip būna: juo daiktas reikalingesnis, tuo beviltiškesnės darosi pastangos jį įsigyti. Gyvas pavyzdys — žuikite visas Vilniaus krantuves, kioskus, visus prekybos taškus ir pasiteiraukite didelės adatos garantuotoju, išgirsite tą patį atsakymą: —Nėra! —Kada bus? —Dar nežinome. —Ar seniai buvo? —Jau nebežinome.“

„Juokinga, bet kur kas labiau pikta“, priduria Vilniaus laikraštis. Jei pilietis pereina visą Vilniaus miestą ir niekur negali gauti nusipirkti adatos, tai jau tikrai ir juokinga ir pikta.

Marsalas Georgi Žukov, Sovietų karo didvyris Nr. 1, vadovavęs Maskvos, Stalingrado ir Leningrado apgynimui, sutriuškinęs Vokietijos nacių invaziją, per Lenkiją pasiekė Berlyną. Vašarį mėnesi, 1955, jis tapo paskirtas Sovietų Krašto Apsaugos ministeriu, vieton premjeru paskirtu marsalu N. Bulganino. 61 m. amžiaus marsalas Žukovas 26. X. 57 grįžo Maskvon iš Jugoslavijos ir Albanijos. Grįžo ir tapo siuntas. Jo vieton ministeriu paskirtas marsalas Radion Malinovsky, 57 m. amžiaus, istikimas Chruščiovo draugas. Kaip žinoma, savu laiku grįžusių iš užsienių maršalų Tuchachevskij Stalinas nugalabavo. Žukovo likimo Chruščiovas dar nenusprendė, kaip patsai Kompartijos sekretorius pasisakė. Jį nugrūs kur nors užkampin, kaip nugrūdo Molotova, Malenkova, Kaganovičių ir Šepilova per daug Chruščioviui nenusilenkusius Sovietų Sąjungos galybės kūrėjus. Už savo populiarumą. Žukovas kaltina mas „asmens kulto puoselėjimu“, kas galima tik generaliniam Kompartijos sekretoriui... Žukovas išmestas iš ministerio vietos, iš Centralinio Komiteto ir iš Kompartijos. Tik vakar skelbtą didvyriū maršalą Žukovą, šiandien niekina. Jis galės inspektuoti kariuomenę kur nors prie Kamčatkos...

Gerbiameji Skaitytojai, Sekite Pavizdį Laiku Apsimokančiųjų Prenumeratas. Neapsimokėjusiems Negalime Siųsti.

